

UWAGA! Poniższy program może się nieznacznie zmienić w zależności od przebiegu ćwiczeń (np. dłuższe omawianie tematu lub pojawienie się nowej literatury). Ewentualne zmiany będą omawiane na zajęciach.

MIKROSTRUKTURY SPOŁECZNE

Program nauczania na rok akad. 2006/2007 (semestr zimowy)

Rodzaj przedmiotu: ćwiczenia dla II roku socjologii,

Czas trwania: 2 semestry, 60 godzin.

Forma zaliczenia: obecność i aktywny (merytoryczny) udział w zajęciach, prace cząstkowe, kolokwia, prezentacje, test końcowy (w semestrze letnim analiza małej grupy społecznej).

Metody nauczania: dyskusja, praca w grupach, prezentacje i krótkie referaty przygotowywane przez studentów.

Podstawowe podręczniki:

Turowski J. (2001), Socjologia. Małe struktury społeczne, Towarzystwo Naukowe KUL.

Machaj I. (red.), (1999), Małe struktury społeczne, Wyd. UMCS, Lublin.

Szmatka J., (1985), Małe struktury społeczne, PWN, Warszawa.

Sztompka P., (2003), Socjologia, Wyd. Znak .

Scheff T.J., (2002), Microsociology. Discourse, Emotion and Social Structure, The University of Chicago Press.

PROGRAM ZAJĘĆ

- wybrane lektury będą przedstawione w formie prezentacji przez studentów, pozostałe obowiązują w całości (szczegóły będą ustalone w trakcie zajęć). Studenci powinni znać całość materiału zawartego w poniższych lekturach.

1. W jaki sposób myślimy o świecie społecznym. Spostrzeganie społeczne. Teoria atrybucji.

- Pawłowska J., (1985), Relatywność pojęcia dewiacji w teorii etykietowania, *Kultura i Społeczeństwo*, 1985, nr 3.
- Aronson E., Wilson T.D., Akert R.M., (1997), *Psychologia społeczna*, Zysk i S-ka, Poznań, s.125-169; 186-212.
- Mika S., (1984), *Psychologia społeczna*, PWN Warszawa, s.301-303 (Teoria atrybucji).

2. Mikrosocjologia – prekursorzy mikrosocjologii, klasyczne teorie i studia empiryczne.

- Szmatka J., (1989), *Małe struktury społeczne. Wstęp do mikrosocjologii strukturalnej*, PWN, Warszawa, rozdz. 2. Prekursorzy mikrosocjologii wśród klasyków socjologii, ss. 53-124, rozdz. 3. Klasyczne teorie i studia empiryczne w socjologii małych grup społecznych, ss. 124-135.
- Machaj I. (red.), (1999), *Małe struktury społeczne*, Wyd. UMCS, Lublin, rozdz. Problem teorii w mikrosocjologii, ss. 9-25, rozdz. Mikrostruktury: orientacje teoretyczne, ss. 25-41.

3. Małe grupy społeczne.

- Szmatka J., (1989), *Małe struktury społeczne. Wstęp do mikrosocjologii strukturalnej*, PWN, Warszawa, rozdz. 7. Struktura komunikowania się: wolność jednostki a wymogi struktury, ss. 289-309.
- Turowski J., (2001), *Socjologia. Małe struktury społeczne*, Towarzystwo Naukowe KUL, rozdz. 5. Struktura grupy społecznej, ss. 77-107, rozdz. 6. Typologia grup społecznych, ss. 107-115.
- Flis A., (1999), *Antropologiczna koncepcja grupy*, ss. 53-63w: Machaj I. (red.), *Małe struktury społeczne*, Wyd. UMCS, Lublin.

4. Procesy grupowe (ćwiczenie).

- Aronson E., Wilson T.D., Akert R.M., (1997), Psychologia społeczna, Zysk i S-ka, Poznań, ss. 355-399.

5. Natura – społeczeństwo.

- Turowski J., (2001), Socjologia. Małe struktury społeczne, Towarzystwo Naukowe KUL, rozdz. 1. Człowiek jako istota społeczna, ss. 7 – 17, rozdz. 2. Jednostka a społeczeństwo, ss. 17-37.

6. Socjalizacja jednostki w małych grupach.

- Turowski J., (2001), Socjologia. Małe struktury społeczne, Towarzystwo Naukowe KUL, rozdz. 3. Osobowość, socjalizacja, postawy, ss. 37-57.
- Konecki K., (2005), Ludzie i ich zwierzęta. Interakcjonistyczno-symboliczna analiza społecznego świata właścicieli zwierząt domowych, Wyd. Naukowe Scholar, Warszawa, rozdz. 2. Zwierzęta domowe w polskiej rodzinie. Interakcjonistyczna analiza procesu socjalizacji zwierząt domowych, ss. 39-67, rozdz. 3. Zwierzęta w życiu dzieci, ss. 67-79.

7. Jaźń i tożsamość.

- Konecki K., (2005), Ludzie i ich zwierzęta. Interakcjonistyczno-symboliczna analiza społecznego świata właścicieli zwierząt domowych, Wyd. Naukowe Scholar, Warszawa, rozdz. 7. Cieleśność a interakcja symboliczna i konstruowanie jaźni, ss. 166-185.
- Stewart E.A., (2000), Towards the social analysis of twinship, British Journal of Sociology Vol. 51 Issue No. 4 (Dec) (wybór).
- March K., (2000), Who Do I Look Like? Gaining a Sense of Self-Authenticity Through the Physical Reflections of Others, Symbolic Interaction, Vol. 23, No. 4 (wybór).

8. Władza, przywództwo, style kierowania w małych grupach (ćwiczenie).

- White R., Lippitt R., Zachowania przywódcy a reakcja członków grupy w trzech typach „klimatów społecznych” (maszynopis).
- Szmata J., (1989), Małe struktury społeczne. Wstęp do mikrosocjologii strukturalnej, PWN, Warszawa, rozdz. 8. Struktura przywództwa: wpływ kontekstu strukturalnego na cechy indywidualnej jednostki, ss. 309-329.

9. Relacje w małych grupach – więzienie, instytucje totalne.

- Konecki K., (1985), Jaźń w totalnej instytucji obozu koncentracyjnego, Kultura i Społeczeństwo nr 3.
- Haney C., Banks C., Zimbardo P., (2002) Więźniowie i strażnicy – badanie w symulowanym więzieniu, [w:] Aronson E. (red.) Człowiek istota społeczna. Wybór tekstów, ss. 83 – 102, PWN.
- Kamiński M., (2004) Gry więźniów. Podział ról społecznych w instytucji totalnej, Studia Socjologiczne 3/2004 nr 147.
- Greer K., (2000), Walking an Emotional Tightrope: Managing Emotions in a Women`s Prison, Symbolic Interaction 2002, Vol. 25, No 1(wybór).
- Scarce R., (2002), Doing Time as an Act of Survival, Symbolic Interaction, Vol. 25, no. 3 (wybór).

10. Teoria grup odniesienia.

- Merton R.K., (1978) Elementy teorii grup odniesienia, [w:] Szmata J., Elementy mikrosocjologii (wybór tekstów), Uniwersytet Jagielloński (wybór).
- Turowski J., (2001), Socjologia. Małe struktury społeczne, Towarzystwo Naukowe KUL, rozdz. 7. Teoria grup odniesienia, ss. 115-129.
- Shibutani T., (1994), Reference Groups as Perspectives, w: Herman N., Reynolds L. (eds.), Symbolic Interaction. An Introduction to Social Psychology, General Hall, Inc., New York, ss. 267-277.
- Venkatesh S.A., (1997), The Social Organization of Street Gang Activity in an Urban Ghetto, American Journal of Sociology, Vol. 103, No 1 (July): 82 – 111 (wybór).

11. Sekty.

- Doktor T., (1997), Te groźne sekty. Niektóre wątki recepcji nowych ruchów religijnych w Polsce, W: Dzisiejsza młodzież - stereotypy i rzeczywistość po 1989 roku, Warszawa, s.184-195.
- Sztumski A. (red.), (1993), Sekty. Studium socjologiczno-historyczne, Kielce, Wstęp s.7-8 oraz Sekta w świetle socjologii s. 9-18.
- Raport o niektórych zjawiskach związanych z działalnością sekt w Polsce, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Międzyresortowy Zespół do Spraw Nowych Ruchów Religijnych, Warszawa 2000 (fragmenty).

12. Sieci społeczne *online* – interakcje i komunikowanie w grupach *online*.

- Wallace P., (2001) Dynamika grup społecznych w cyberprzestrzeni, ss. 77 - 118, Konflikty i współpraca między grupami, ss. 119 - 146, [w:] Psychologia Internetu, Rebis Poznań.
- Żabicki P., (1999), Internet - (r)ewolucja w komunikacji międzyludzkiej. Semiotyczno-socjologiczne spojrzenie na listę dyskusyjną, ss. 65 - 76, [w:] Godzic W. (red.), (1999), Humanista w cyberprzestrzeni, Rabid, Kraków, ss.65-76.
- Mazurek P., (2003), Internetowa grupa dyskusyjna, Kultura i Społeczeństwo nr 1/2003, t. 47.

Kolokwium zaliczeniowe

Szczegóły zaliczenia: na zaliczenie zajęć składa się kilka elementów: aktywność podczas zajęć, obecność na zajęciach, częściowe prace zaliczeniowe, kolokwia. Studenci powinni przed zajęciami zapoznać się z literaturą i brać czynny (merytoryczny) udział w dyskusji. W trakcie omawiania niektórych tematów praca studentów podczas zajęć wymagać będzie samodzielnych poszukiwań literaturowych, przygotowania referatu, prezentacji lub poprowadzenia dyskusji. Czas trwania referatu lub prezentacji nie powinien przekroczyć 15 - 20 min. Obecność nawet na wszystkich zajęciach, ale nie poparta czynnym udziałem w dyskusjach nie stanowi podstawy do zaliczenia ćwiczeń (niezbędne jest zaliczanie prac częściowych i testu końcowego).

Obecność na zajęciach: liczba nieobecności powyżej czterech równoznaczna jest z brakiem zaliczenia ćwiczeń (ocena niedostateczna). Nieobecność na zajęciach oznacza konieczność zaliczenia materiału na konsultacjach przed testem końcowym. Spóźnienia lub wcześniejsze opuszczanie zajęć może być potraktowane jako nieobecność, ponieważ lista nie zawsze sprawdzana jest na początku zajęć. W takich sytuacjach proszę o upomnienie się o wpisanie obecności.

ITS/ IOS - osoby mające indywidualny tok studiów, uzupełniające różnice programowe/ studiujące dwa fakultety, które chciałyby zaliczyć ćwiczenia w innym trybie proszone są o zgłoszenie tego faktu na początku semestru. Pod koniec semestru student/studentka, którzy nie uczestniczyli w zajęciach nie będą mogli otrzymać zaliczenia.

Zastrzegam sobie prawo do korekty indywidualnej oceny studenta/ studentki w zależności od innych okoliczności, które zostaną uznane za istotnie wpływające na decyzję o zaliczeniu zajęć, np. osoby wyróżniające się podczas zajęć aktywnością mogą liczyć na podwyższenie oceny końcowej lub otrzymać zaliczenie w oparciu o sam udział w zajęciach.